

Motion till riksdagen 2021/22:1741

av **Cecilie Tenfjord Toftby (M)**

Säkra effektbalansen för jobb och hushåll

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att konkreta åtgärder för hur effektbalansen ska säkras i det svenska elsystemet måste tas fram parallellt med att andelen intermittent el ökar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige är ett land med god tillgång på el, en situation som gjort att vi de senaste åren har sett en utbyggnad av industrier som är beroende av stora elvolymmer över tid, men som också förutsätter en säker leverans under alla dygnets sekunder.

Med mera intermittent el, måste effekten garanteras. Det svenska energisystemet måste hanteras som en helhet och inte hanteras som självständiga små öar. Den 10 juni 2016 slöts en parlamentarisk energiöverenskommelse i Sveriges riksdag. Kärnkraftens framtid säkrades och stödsystemen för förnybar el förlängdes. Överenskommelsen hyllades av samtliga medverkande partier och lagstiftning, regelverk och stödsystem för att uppnå en stabil, säker och kostnadseffektiv elproduktion togs fram.

Ett av resultaten av Energikommissionens överenskommelse är att vi har fått en betydligt mer väderberoende elproduktion i det svenska systemet. Detta leder till att vi i tider då det inte blåser eller solen inte skiner får för lite el i elsystemet och vi kan uppleva kortare eller längre elavbrott. Detta kan självklart få stora negativa konsekvenser för vår elintensiva industri, men även för den digitala uppkopplade värld vi lever i som riskerar att släckas ner.

En annan utmaning som vi nu ser, är att andelen väderberoende el i systemet, vissa tider är mycket stort. Elpriset pressas ner, något som just i de timmar detta händer, kan upplevas positivt. Men detta skapar problem då investeringarna i icke väderberoende el blir svår att räkna hem. Vi behöver ett elsystem som garanterar effektbalansen alla timmar i dygnet, året om.

De investeringar som Sverige sett inom ny elintensiv industri, har lockats till Sverige med löften om en säker elförsörjning. Ett löfte som kan visa sig falla platt om

inte även effektbalansen tas med i ekvationen. Kärnkraft och vattenkraft har tidigare varit en garant för att vi har en säker elförsörjning, oavsett väderförhållanden. Nu ser vi som ett resultat av att vi fått mer intermitterande kraft, stödsystem som gynnar en viss elproduktion och stora variationer i elpriset, att delar av vår tidigare elproduktion avvecklas. Vi har inte råd att stänga ner kärnkraft som skulle kunna producera el i flera tiotals år, inte heller har vi råd att motarbeta den existerande vattenkraften. Detta är en situation som är direkt skadligt för Sverige.

Den rödgröna regeringen har så långt vägrat ta tag i problemställningen med en osäker leveranssäkerhet. Det senaste förslaget handlar om rotavdrag för solex och laddstolpar. Förslag som kan gynna den enskilda ägaren till solexanläggningen, men tyvärr inget som säkrar att samhället i stort säkras tillräckligt med el när vi behöver det.

Det hävdas från många håll att vår vattenkraft är en garant för att vi ska klara oss utan risk för elavbrott eller störningar i effektbalansen. Efter 2018 års varma och torra sommar, ser vi dock att detta inte är en säkerhet. Energiöverenskommelsen välkomnades av både producerande och konsumerande branscher; förväntningarna har varit höga. Energiöverenskommelsen har dock brister, uteblivna förslag på hur vi garanterar effekt är en av dem. Nu är det ytterst viktigt att leverera konkreta förslag för hur effektbalansen i det svenska elnätet ska upprätthållas. Regeringen måste leverera konkreta förslag på hur en avbrottssituation ska avvärjas. Detta för att tilltron till den svenska elförsörjningen inte ska urholkas. Att förslag nu kommer fram är av yttersta vikt för industrin, hushållen och i förlängningen välfärden i Sverige.

Cecilie Tenfjord Toftby (M)